

Користувачі облікової інформації зацікавлені в підвищенні її якості, яке можливо при наявності кількісної оцінки, причому оцінювати якість інформації необхідно за сукупністю її характеристик.

ЛУКІНА Д.В.

РАДЄВА О.Г., канд. екон. наук, доц.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЗА МСФЗ

Головний принцип, яким слід керуватися при розробці та затвердженні облікової політики згідно з міжнародними стандартами, полягає в тому, що її необхідно вибрати та застосовувати відповідно до всіх існуючих стандартів та тлумачень, а у випадку їх відсутності – до Концептуальної основи фінансової звітності та професійних суджень.

При цьому необхідно врахувати: стандарти і тлумачення, що регулюють подібні або пов'язані операції (п. «а» § 11 МСБО 8); визначення, критерії визнання та концепції оцінки активів, зобов'язань, доходу і витрат, викладені в Концептуальній основі (п. «б» § 11 МСБО 8); постанови інших органів стандартизації обліку, які керуються схожими концептуальними принципами, прийняті галузеві норми (методики) та іншу професійну літературу в частині, що не суперечить § 11 МСБО 8 (§ 12 МСБО 8).

Для відображення в обліку основних засобів (ОЗ) і нематеріальних активів (НА) в обліковій політиці необхідно зафіксувати такі моменти: як класифікують основні засоби та нематеріальні активи; за якою вартістю обліковуються ОЗ і НА після їх визнання в обліку, що робити з накопиченою на дату переоцінки сумою амортизації ОЗ і НА; як списати накопичену суму дооцінки ОЗ і НА, яка входить до власного капіталу, на нерозподілений прибуток: під час ліквідації або продажу цих активів чи поступово протягом усього строку їх експлуатації; який метод нарахування амортизації використовується; як ведеться облік інвестиційної нерухомості після її визнання – за справедливою вартістю чи собівартістю [1].

Облік запасів за МСБО, як і в П(С)БО 9, запаси на складі оцінюються за меншою із двох величин: собівартістю або чистою вартістю реалізації (§ 9 МСБО 2). При цьому в обліковій політиці

підприємства слід указати: метод калькуляції собівартості (стандартних витрат або роздрібних цін) (§ 21, 22 МСБО 2); метод списання вартості запасів на складі (ідентифікованої вартості, ФІФО або середньозваженої вартості) (§ 23–25 МСБО 2) [2].

Складання звітності за МСФЗ передбачає перелік вимог розкриття інформації в примітках до річної та проміжної звітності, який повинен бути поданий у наказі про облікову політику.

У розділі про фінансову звітність вказують: метод (прямий чи непрямий) використовується при складанні звіту про рух грошових коштів (§ 18 МСБО 7); що витрати у фінзвітності відображаються виходячи з їх характеру або функціонального призначення (за собівартістю продажів) (§ 99, 102, 103 МСБО 1); як складається звіт про прибуток або збиток і сукупний дохід – як один документ або окремо звіт про прибуток чи збиток та окремо звіт про сукупний дохід (§ 10А МСБО 1); як (згорнуто чи ні) підприємство подає у фінзвітності (§ 32–35 МСБО 1), а саме: додатні та від’ємні курсові різниці; прибутки та збитки, що виникають за фінансовими інструментами, призначеними для торгівлі; прибутки та збитки від вибуття довгострокових активів, включаючи інвестиції та операційні активи (шляхом вирахування балансової вартості активу та відповідних витрат з його продажу з вирученої від вибуття суми; затрати на формування резервів, які визнаються відповідно до МСБО 37 і відшкодовуються за умовами договору із третьою особою, можуть відображатися у фінансовій звітності згорнуто з отриманим відшкодуванням [1].

Отже, фінансова звітність ґрунтується на облікових політиках, обраних суб’єктами господарювання серед альтернатив, пропонованих МСФЗ, міжнародні стандарти не вимагають наявності в суб’єктів господарювання наказу про облікову політику, проте такий наказ спростить роботу бухгалтерської служби. При відсутності стандартів для певної господарської операції можна скористатися професійним судженням, орієнтуючись на діюче в країні законодавство або галузеві норми. При формуванні облікової політики за МСФЗ рекомендуємо користуватися їх офіційним перекладом [3].

Список літератури:

1. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000: Пер. з англ. / За ред. С.Ф. Голова. – К.: ФПБАУ, 2000. – С. 86–87;
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» // www.rada.gov.ua;

МАРДУС Н.Ю., канд. екон. наук, доц., каф. ЕАтаО, НТУ «ХПІ»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8551-1544>

СТЕШЕНКО В.В., студ., каф. ЕАтаО, НТУ «ХПІ»

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І АУДИТУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

В умовах економічної трансформації заробітна плата повинна використовуватися як найважливіший засіб для стимулювання до зростання продуктивності праці, прискорення науково-технічного прогресу, поліпшення якості продукції, підвищення ефективності виробництва для суспільної злагоди. Отже, дослідження облікового і аналітичного характеру, які б висвітлювали методику формування показників праці та заробітної плати на окремо взятому підприємстві є, на наш погляд, актуальними [1-5].

Аспекти обліку, аудиту і аналізу формування показників праці та заробітної плати за національними стандартами безпосередньо на підприємствах галузі висвітлені в економічній науці. Дослідженнями цієї проблеми займалися вчені - економісти: Білуха М.Т., Бутинець Ф.Ф., Череп А.В., Тарасенко Н.В., Мних Є.В., Чумаченко М.Г., Івахненко В.М., Мардус Н.Ю., Бутинець Т.А., Гура Н.О., Ткаченко Н.М., Богиня Д.П., Єршова Н.Ю., Карпінський Б.А., Чайка Т.Ю., Юр'єва І.А. та інші.

Бухгалтерський облік і аудит праці й заробітної плати здійснюється на основі облік виробітку і розрахунків із заробітної плати, облік розрахунків з депонентами, за податками, з органами соціального страхування, а також складає звітність з праці, фонду її оплати.

Витрати на оплату праці — це один з основних елементів витрат операційної діяльності підприємства. До його складу входять п.23 П(С)БО 16):

- заробітна плата за окладами і тарифами;
- премії та заохочення;
- матеріальна допомога;
- компенсаційні виплати;
- оплата відпусток;
- оплата іншого невідпрацьованого часу;